

ШАКАЛАДНЫ РАЙ

6

ВЫПРАБАВАННІ АДАМА БАГДАНОВІЧА

8

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

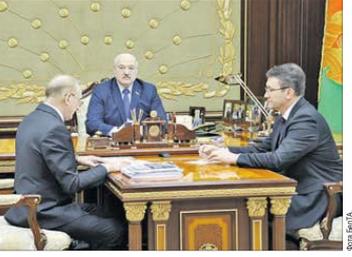
5 КРАСАВІКА 2022 г. АЎТОРАК № 65 (29687)

ЗВ'ЯЗДА

«ЧАС ПРЫЙШОЎ, КАБ ВЫРАШАЦЬ ГЭТЫЯ ПЫТАННІ»

Міністр сувязі і інфарматызацыі і старшыня Прэзідыума НАН расказалі Прэзідэнтам Беларусі, як ідзе стварэнне профільнага дзяржаўнага органа ў сферы лічбавага развіцця і інфарматызацыі.

Аляксандр Лукашэнка ўчора прыняў з дакладам Канстанціна Шуглана і Уладзіміра Гусакова. Як адзначыў кіраўнік краіны, сутнасць праблемы заключаецца ў тым, што стварэнне органа дзяржаўнага кіравання ў сферы лічбавага развіцця і пытаннях інфарматызацыі Беларусі адклалі на час, каб прынятае рашэнне было больш узважаным і глыбокім.

«У нас ёсць адпаведнае міністэрства, і гаворка ідзе не проста аб перайменаванні, а аб стварэнні новага органа на базе гэтай міністэрства. Тады было пастаўлена пытанне, ці неабходна тое рабіць і што гэта даць, калі мы, пераймяноўваючы і ўдасканальваючы дзячоную структуру, нададзем яму адпаведны статус? Ці нешта гэта зробіць у рамках існуючай нарматыўна-прававой базы і існуючага органа кіравання — Міністэрства сувязі і інфарматызацыі? Ці неабходна гэта ломка?» — нагадаў палажэнні мінулай размовы Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка расказаў, што ў краіне разгортваецца дзяржпраграма «Лічбавае развіццё Беларусі», ды і ў праграме сацыяльна-эканамічнага развіцця на пяцігодку існуе цэлы блок, прысвечаны інфарматызацыі.

«Я заўсёды асцярагаюся, каб мы не пабеглі наперадзе цяпкі і, каб дагэдаць модзе, не рабілі нейкія крокі. Модная цяпкі лічбавацыя. Часам многія не разумеюць, што такое лічбавацыя, але тым не менш — гэта модна. Але мы не павінны адстаць», — заявіў Прэзідэнт.

Ад дакладчыкаў ён хацеў канчаткова пацвердзіць «за» і «супраць» стварэння новага органа дзяржаўнага кіравання ў сферы лічбавага развіцця, так звананага Мінлічбы.

«Я Акадэмію навук падключыў, каб пацвердзіць альтэрнатыўны пункт гледжання. Бучоўня ёсць вучоўня. Яны дакладна бачыць і разумеюць, што ствараць у гэтай сферы ў краіне. Не дай Бог, каб мы прынялі непраўільнае рашэнне — сёння не да таго. А калі гэта даць пэўны эфект, будзем займацца гэтым пытаннем», — дадаў Прэзідэнт.

Дакладваючы кіраўніку дзяржавы на сустрэцы, Уладзімір Гусакоў адзначыў, што рашэнне вельмі сур'ёзнае, бо мае пад сабой пераход на «лічбу» ўсіх сфер дзяржаўнага кіравання, эканоміі і грамадства. Ён заявіў, што не бачыць неадкладнай неабходнасці ў перабудове міністэрства.

«Мэтавыя функцыі старога міністэрства сувязі і інфарматызацыі і меркаванага новага міністэрства лічбавага развіцця і сувязі (як гэта ідзе з навага) прыкладна аднолькавыя. Дзячоная назва вельмі ёмістая і мае больш шырокі ахоп сфер кампетэнцый», — заявіўшы навуковец.

Уладзімір Гусакоў падкрэсліў, што інфарматызацыя як паняцце ўключае лічбавае развіццё, развіццё вытворчых, ахованне, апрацоўку і перадачу даных, глугны

СТАР. 2

А на Нёмане — вясна!

Наглядачы на надвор'е, якое пакуль зусім не спрыяе навігацыі, на Аўгустоўскім канале ў мінулыя выхаднія адкрыўся новы сезон.

Там прайшоў міжнародны фестываль воднага турызму «Нёманская вясна», у якім саборнічалі каля 200 спартсменаў з Беларусі,

Расіі, Узбейстана, Туркменстана і Ізраіля. Заплыў па халоднай вадзе канала быў у абавязковай праграме конкурснага мнагабор'я.

ЦЫТАТА ДНЯ

Раман ГАЛОУЧАНКА, прэм'ер-міністр:
«Мы павялічылі плошчу ворыва сёлета. Калі дазволіць надвор'е, трэба выйсці на 9 млн тон збожжжа. Таксама трэба сабраць 5 млн тон цукровых буркоў. Цяпер шукар, як паказаваюць сусветныя рынкі, гэта «другое золата». Акрамя таго, трэба павялічыць збор насення рапу. Таксама неабходна дабіцца павышэння ўдоўу малака, прыбыўлення ў вазе жывёлы, каб краіна была з хлебам, мясам і малаком. Гэтым разам у краіне пасадзілі больш азімых культур. Трэба вырабляць больш уласнага бялку для кармаўля жывёлы з прычыны перабою з пастаўкамі шротай з-за мяжы».

Сітуацыя

Доля ў непабудаваным доме

У Гомелі пацярпелая ад надбараўскага забудовы кампанія забудовыцкіх «ЦэнтрЛінінг» правяла колькасны аблігацыйны беспрэцэдэнтнага для рэгіёна вырашэння: для абароны іх інтарэсаў падрыхтаваны праект Указа Прэзідэнта Беларусі, які прадугледжвае будаўніцтва да канца 2025 года дома і першачарговае права атрымання кватэр у ім. Документ знаходзіцца ў стадыі ўзгаднення. Адказнасць за яго рэалізацыю гатова ўзяць на сябе кіраўніцтва Гомельскага аблвыканкама.

Участак у цэнтры, дзе павінны былі пабудаваны дома.

Ці то аблігацыі, ці то махінацыя
У 2015 годзе прыватная кампанія забудовыцкіх «ЦэнтрЛінінг» правяла колькасны аблігацыйны беспрэцэдэнтнага для рэгіёна вырашэння: для абароны іх інтарэсаў падрыхтаваны праект Указа Прэзідэнта Беларусі, які прадугледжвае будаўніцтва да канца 2025 года дома і першачарговае права атрымання кватэр у ім. Документ знаходзіцца ў стадыі ўзгаднення. Адказнасць за яго рэалізацыю гатова ўзяць на сябе кіраўніцтва Гомельскага аблвыканкама.

Калі дольчыкі пачалі настойваць на вяртанні грошай, укладзеных у аблігацыі, уласнік кампаніі ўдэў. Ашуканія гамільчаче звярнуліся ў славянскія органы. Кіраўнік фірмы быў затрыманы ўлетку 2017 года. На этапе папярэдняга рассялення сумы грошай адзінаццаць у 1,8 мільяна рублёў. Судовае следства доўжылася больш

СТАР. 2

Будзьце здаровыя!

ЖЫВАЯ ВАДА

Беларускія санаторна-курортныя ўстановы будуць развіваць кірунак спа-паслуг

Набліжаецца доўгаачаканая пара адпачываць. Чым захапіць, каб набрацца сіл, кожны вырашае сам. Хтосьці не ўявіць адпачываць без павядкі да мора, іншыя выкарыстоўваюць волны часта на аздараўленне бліжэй да дома. Тым больш што пандэмія, змяніўшы наша стаўленне да свайго здароўя, вымусіла кожнага стаць больш адказным у гэтым пытанні.

Бязмежныя магчымасці

Заставацца здаровым працэды, зручнай і таннай, чым «аднаўляць здароўе», усю захаваўшы: сёння людзі з розным узроўнем дастатку гатовыя ўкладваць час і сродкі ў аздараўленне арганізма. Спецыялісты сферы лячэбна-аздараўленнага турызму звязваюць з гэтым узрослы попыт на спа-паслугі ў санаторыях Беларусі.

Гэта сапрады вельмі запатрабаваны кірунак у краіне, практычна ўсе санаторыі сёння прапануюць гэты від паслугі. — адзначае дырэктар Рэспубліканскага цэнтру па аздараўленні і санаторна-курортным лячэнні насельніцтва Геннадзь Балбатыўскі. — У нас ужо функцыюне

10 спа-цэнтраў і каля 20 аддзеленняў у санаторна-курортных арганізацыях. Асноўны від дзейнасці санаторна-курортных устаноў — медыцынскія паслугі, але ў апошнія гады неад'емнай часткай іх работы стала аздараўленне — паліпаўнафункцыянальных магчымасцяў арганізма без выкарыстання медыцынскіх метадаў, падтрыманні суразмоўнік. Менавіта таму сёння здароўі павінны пазіцыянаваць сябе не проста як медыцынскія ўстановы: адпачывальнікам патрэбны аздараўленчыя комплексы, якія даюць магчымасць для адпачывання і аздараўлення і задаюць высокую планку сэрвісу. Тым больш што развіццё менавіта спа-кірунку для Беларусі арганічна.

Што датычыцца асабліва славянскіх Беларусі, то магчымасці, па сутнасці, бязмежныя, — лічыць Геннадзь Балбатыўскі. — Бо ў спа-прадучары выкарыстоўваюцца ганочныя уласцівасці вады. А тут патэнцыял менавіта ў Беларусі вельмі вялікі. На тэрыторыі здароўя і нас выкарыстоўваюць больш за 90 свідравін з мінеральнай

СТАР. 2

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Орбан і Вучыч перамагі на выбарах

Віктар Орбан заявіў аб перамоце сваёй партыі «Фідэс» — Венгерскі грамадзянскі саюз» на парламенцкіх выбарах, якія адбыліся ў нядзелю ў Венгрыі, паведаміла ТАСС. Нацыянальнае выбаччае бюро праінфармавала пасла апрацоўкі 96 % бюлетэню, што Фідэс і іх саюзнікі — хрысціянскія дэмакраты — атрымалі больш за палітычнымі сапернікамі ў 88 аднамаднатных акругах. Дзякуючы гэтай яны могуць разлічваць на 135 са 199 дэпутатскіх месцаў у Дзяржаўным сходзе (аднапалатным парламенце) краіны. Яны захаваюць і канстытуцыйную большасць у дзве трэці галасоў у парламенце. Ціпер Орбан застаецца на пасадзе прэм'ера шчы на працягу чатырох гадоў. Ён узначальвае ўрад Венгрыі ўжо тры тэрміны запар, пачынаючы з 2010-га.

Аляксандр Вучыч аб'явіў аб перамоце на прэзідэнцкіх выбарах у Сербіі ў першым туры, паведаміла ТАСС. «Па нашых даных, я набраў ад 59,8 да 60,1 %», — расказаў ён на прэс-канферэнцыі ў штаце Сербскай прагрэсіўнай партыі. — Мне удалося зрабіць тое, што ніколі нікому не ўдалося зрабіць у Сербіі. Я адзіны, хто двойчы перамог у першым туры». Паводле слоў Аляксандра Вучыча, Сербская прагрэсіўная партыя і яе кіраўніцтва партнёр — Саюз ваводзіцкіх венграў — атрымалі выніковы дадатковы галасоў для фарміравання парламенцкай большасці.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка павітаваў Віктара Орбана і Аляксандра Вучыча з іх перамогай на выбарах.

Найбуйнейшы з 1950-х гадоў спад узбройнага жыцця зафіксаваў у Вялікабрытаніі

За павышэння тэарыяў на электрычнасць многія жыхары Вялікабрытаніі задаюцца пытаннем, як выкачаць далей. Пра гэта паведаміла The Independent. Рахункі на электраэнергію для некаторых спажывоў з і краіна выраслі амаль удвая. Для пяці мільянаў хатніх гаспадарак выдаткі на электрычнасць будуць складаць ад 10 % бюджэту. Таксама брытанскія ўлады павялічылі ПДВ да 20 процантаў і збіраюцца і краіску павялічыць муніцыпальны падатак і ўносіць за саістрахаванне. У буйных гарадах Вялікабрытаніі адбыліся акцыі пратэсту ў сувязі з ростам цен на электраэнергію, паведаміла The Guardian. Паводле інфармацыі выдання, усю на вуліцы вышлі некалькі тысяч пратэстоўцаў. У Лондане дэманстранты заклікалі членаў урада падаць у адстаўку ў сувязі з ростам павелічэннем кошту жыцця.

У Пакістане распусцілі парламент

Прэзідэнт Пакістана Арыф Алві распусціў Нацыянальны сход (ніжнюю палату парламента) па прапанове прэм'ер-міністра Імрана Хана. Аб гэтым паведаміў пакаранскі тэлеканал Geo.tv. Інфармацыю аб роспуску палаты таксама пацвердзіў спецыяльны памочнік прэм'ер-міністра Шахбаз Гіл. «Нацыянальны сход распусцілі», — напісаў ён на сваёй старонцы ў Twitter, дадаўшы, што цяпер пакістанскі народ вырасціць лэз прэм'ер-міністра. Гэта адбылося пасля таго, як апазіцыя ініцыявала спробу аб'явіць вотум недаверу прэм'еру, аб'явіўшы, што Хана, які прыйшоў да ўлады ў 2018 годзе, у няздольнасці палепшыць эканамічную сітуацыю ў краіне, а таксама ў карупцыі. Падчас пасяджэння ў ніжняй палатце парламента краіны віцэ-спікер Касім Суры заявіў, што правядзенне такога галасавання супярэчыла б канстытуцыі краіны, а таму не можа быць праведзена.

КОРКА

- У Беларусі вясной плануець высадзіць больш за 28 тысяч гектараў лесу.
- БДУ сёлета прыме на навучанне больш за 5 тысяч студэнтаў.
- Новы праект Прэзідэнтскага спартыўнага клуба «Футбол для ўсіх» стартуваў у Беларусі.
- Стартуваў конкурс дзіцячага малюнка «Гісторыя майго краю ў гады Вялікай Айчыннай вайны», арганізаваны Узброенымі Сіламі Беларусі і прысвечаны Году гістарычнай памяці. Конкурс праходзіць у трох узроставых катэгорыях: 7—9 гадоў, 10—12 гадоў і 13—16 гадоў. Малюнк можна даслаць на тэма: «Ніхто не забыты і нішто не забыта», «Яны змагаліся за вызваленне Беларусі» і «Мой праезд» — гонар нашай сям'і».

Сяўба-2022

З БЛАСЛАВЕННЕМ І СНЕГАМ

У гаспадарцы Мадарыскага раёна разам з механізатарамі ў поле выйшаў святар

Масваю сямью на Брэсцкім распачалі больш за тыдзень таму. Спачатку ў поле выйшлі агрэгаты паўднёвых раёнаў беласі, а потым наступова ў работу ўключыліся агрэгаты Ганцавіцкага, Ляхавіцкага, Баранавіцкага раёнаў. Планавалася, што сямью ранніх збожжавых і зернебабовых правядуць за два дні з паловай тыдні. Але прырода распарэдзілася па-свойму. Залета красавіка палетка заваліла снегам, з-за чаго здарыўся перапынак у рабоце сямітай.

СТАР. 3

Размовы на кухні

УСЯКАЕ ВЯСЕЛЛЕ ТРЫ ДНІ ХВАЛЯЦЬ ДЫ ТРЫ ДНІ ГАНЯЦЬ

Гэта свята, дзе малады ўзбагацяцца, ці траты, з-за якіх можна ўлезці ў даўгі?

ВОС і пасталела мая вядзьмак. Быццам бы менш за год прайшоў з нашай першай з «размовы», а няма больш найвай дэзючкі Лізы Танана, а ёсць Лізавета Вялікая (Вядзітаня, цудоўная — на выбар), а закладзе Лізавета Краскава. Так, з мілай дэзючкі яна пераважыла ў не менш вядзідную інвесту, і хоць мой сабр па прыўжо распусіла ў ЗАГС, вяселле яшчэ не гуляла. Такім чынам, сённяшняя наша тэма — вяселле.

сваекіма з кожнага боку, гэта значыць, спачатку ў яго на радзіме, а затым у мяне. З гэтым я не пагадзілася, таму што ў такіх мэрарыяствах вядлікага сяно не бачу, гэта нічым не адзінвацца ад любога сямейнага застолія. І калі ўжо і адзначаць вяселле, то альбо ўрочыста, альбо ўжо не адзначаць зусім. Таму вырашылі ўсё ж такі зрабіць вяселле ў мяне.

Сяргей: Дык ты, здаецца, на галаву сямі цінеш? Чаму менавіта ў цябе, а не ў мужа?

Лізавета: Гэта вы так кажце з-за таго, што ў вас на радзіме жонкі вяселле было? У нас гэта з мэржаванай простага прагматызму, проста ў Паставах хваліць вяселле танней, чым у Магілёве.

Урачыстасць у крэдыт — як радаць у пазыку

Сяргей: Святкаванне — справа рахондана, я так зразумю, і ты і твай выбраннік не вельмі хочаць ў сваёй бацькоў грошай браць. Яно і зразумела: сваё сям'я, асобная ўласнасць грамадства. Але вы ж абодва студэнты, зарабіць на вяселле не удалося, нібысь. Тут я вам выкада знайшоў, крэдытам называецца.

Раней нават банкі яго называлі «Вясельныя крэдыты», цяпер проста спажабчывы. Для набыцця тавараў беларускага вытворцы ў Беларусі банкі ёсць крэдыт «Партнёр Алтымаальны» з цалкам разумнымі стаўкамі, якія абмежаваныя 20,75 працента гадавых. Гэта досыць хуткі крэдыт, таму што рашэнне па ім прымаецца на працягу 24 гадзін. Умовы крэдыту залежаць ад яго сумы — ад 640 рублёў ён выдаецца без даведкі аб даходах, а больш за гэтую суму і да 9000 рублёў даведка аб даходах будзе патрэбна.

Такія грошы выдаюць тэрмінам ад трох месяцаў да трох гадоў, а абмеральнае крэдыту вядзецца без прачуццяў і страховак. Дарчы, прадугледжана адтэрміноўка на выплаце асноўнага доўгу на працягу 12 месяцаў.

Іночы і больш «доўгія» крэдыты на такіх патрэбах. Так, камерцыйныя банкі сёння прапаноўваюць пазыковыя

грошы пад 25—35 працэнтаў гадавых. Рашэнне па зыячці прымаецца за рэкордныя моманты гадзін, а максімальная сума пазычаных фінансаў складае 25 000 рублёў. Крэдыт выдаецца без даведкі аб даходах, без прачуццяў і без закладу. А пазыковыя грошы выдаюцца на тэрмін ад шасці месяцаў да сямі гадоў. Як табе, завікалі гэтыя ўмовы?

Лізавета: Ды што мне вашы крэдыты, Сяргей Андрэевіч. Я хоць і студэнтка, але ўжо два гады як працую, а жыў у інтэрнаце ад універсітэта, так што назапашыць атрымаўся прастойна. У мяне нагул да крэдытаў прахалоднае стаўленне, у прычыне не люблю браць грошы ў пазыку. Праўда, некалькі абміроўвалі з мужам гэтую тэму — калі і будзем браць крэдыт, то толькі на пабудову жылля. А паколькі мы толькі ў славых структурах працуем, то крэдыт пад тры працэнты гадавых, а не пад 20—35. Так што пакуль без крэдытаў, чаму я вельмі рада. Ну, і ў ты жа бацькоў можна ўзяць грошы ў пазыку беспрацэнтна, калі раптам на вяселле не будзе халада. У сяброў, у братоў ці хоць у вас.

Веларабег ад маладых?

Сяргей: Ды ўжо і мяне задала. Гэта накідаць «нічо цябе за язык не цягнуць а сваёй крэдытам»? Закрыць тэму. Ты мне лепш вош што скажы: у тваё Паставах, напэўна, і сур'язнага растарана аб кавярні няма, напэўна, у якой-небудзь стаўляюць адзначаць будзеце.

Лізавета: У Паставах на самай справе ёсць адзін рэстаран, але так, і ў адзначаць было б не вельмі. Толькі што мне гэтыя рэстараны, калі я вяселле ў судзібе вядоўчы буду? Мы ўжо арандавалі пляцоўку, там вельмі прыгожа тэрыторыя, некалькі домікаў, у якіх можна гасцей размесціць, і влікая алтанка, дзе адзначаць будзем.

Сяргей: Добра, з прыгажосці разабралася. А людзям трэба будзе што-небудзь і паесці. Мясцовая кухня, напэўна, будзе вынохадства будзе. А з алкаголем як?

Лізавета: З кухні таксама ўжо разабралася: за 250 долараў вядуць з усім абсталяваннем і жывой музыкой прыедуць — маладыя хлопцы і дэзючкі вельмі надзірна спавабчывы, і вашы гэтыя «Белыя ружы» з 30 х міне ні да чаго. А накіонт — запісаць — мяне з гэтым пашанцавала, у мяне палова сяброў фотавалі, так што за 150 долараў будзе і відэа і фота.

Сяргей: Ты што алкаголь без накруці будзе, толькі тое, што вы самі купілі?

Лізавета: Менавіта так, мы з кейтэрыгам дамовіліся, што ў мяно яны алкаголь уключаче не будучы, з гэтым мы разберомся самі. Бацькі ўжо купілі дзве скрыні шампанскага, не «Дон Перыньё», але ўсё ж прыстойнае. З астатнім да лета паспеём разабрацца.

Сяргей: А колькі чалавек будзе? Немалаважна для фінансаў, ад колькасці і кошт расце моцна.

Лізавета: У гэтым плане мы з выбраннікам сапідраны, шмат гасцей запрашаць не збіраемся. Па 20 чалавек з кожнага боку, і тое гэта калі ўлічыць, што толькі ў майё сям'і іх шасціра.

Сяргей: А сідзіба ад вашага дома дабра будзе? Ну, што больш за дзесяць кіламетраў. Можна, вы з гэцямі на сідзібу веларабег арганізуюць? Гэта я так тонка накіонт транспарту наммажу. Прыедзеца пару аўтамабіляў у арэнду браць.

Лізавета: У нас усё гошці на сваіх машынах. Плюс у таты майго шмат сяброў, якія (калі што) усё развезуць. Але на цянік я гідзела на ўспякі выкада, і на арэнду вясельнага аўтамабіля — 30 рублёў за гадзінку, або 150 рублёў за суткі.

Сяргей: Па харчаванні і па машынах разабралася. А якое вяселле будзе банна? Я маю на ўвазе музыку, танцы. У мяне ў самага вяселья не было, але ж музыка была. Дзве вельмарыя калонкі S-90, сідзэзатар, праіравальнік кампакт-дыскаў, магнатофон касеты, а гаюльнае — магнеты ўзамянільнік. Я калі музыку ўключачу ў кавярні, каты з найбліжэйшых завулковаў аж танцавалі. Акрамя таго, што я дзіджэй штатным быў, я яшчэ на відэакамеру галоўнага падзеі вечара здымаў. Ты хацела б, каб гэтае дзеянне было запісана?

Лізавета: З музыкой таксама ўжо разабралася: за 250 долараў вядуць з усім абсталяваннем і жывой музыкой прыедуць — маладыя хлопцы і дэзючкі вельмі надзірна спавабчывы, і вашы гэтыя «Белыя ружы» з 30 х міне ні да чаго. А накіонт — запісаць — мяне палова сяброў фотавалі, так што за 150 долараў будзе і відэа і фота.

Сяргей: Ты ў вясельнай сукенцы будзеш? А мужчына твой — у фрак?

Лізавета: Я чалавек практычны, таму хоць буду і ў сукенцы, але на шмат больш таннай, чым цяпер прапаноўваюць у вясельных салонах. Але не з-за таго, што яна не новая ці нейкая занда та проста, а з-за таго, што за казвала праз усю вядомую кітайскі сайт, там яно мне абыйшося ў 115 долараў. Калі ўзяць сярэдня ціннасць у Беларусі, то купіць новую сукенку ў салоне будзе ад 400 долараў, арэнда новай сукенкі — 350. Не новыя сукенкі больш-менш прыстойныя ў нас прадаюць ад 800 рублёў. А мой муж будзе ў касцюме, сярэдня ціннасць — 500 рублёў. У адрозненне ад сукенкі, касцюм праз інтэрнет знайсці амаль незвычайна, нельга купіць «ката ў мышку», ні разу не прамыроўваць. Гэта ўсё ж такія рэч, якая па ўсім парамерам павіна добра сідзецца. Так што дзесьці ў 500 рублёў за мужчынскі касцюм і кравію менш за сукенку мы аддадзім.

Сяргей: А чым там Ліза здымаць магнёткі гасцей? Якую-небудзь цудоўную прымудла?

Лізавета: Наконт здымаць — не ведаю, зараз на любым сучасным вяселлі без паслуг дэкаратара няк.

Калі хочаш, каб месца, дзе вяселле праходзіць, як і малюнка было, то да гэтага трэба клікаць спецыяліста чалавека, які ўсё абстаўіць. Вош у мяне, напрыклад, вясельна рэгістрацыя будзе — гэта мы з мужам вырашылі паўтарыць наш рэспіт, толькі ўжо перад усімі сваякімі. І каб гэтую рэгістрацыю пазыць, трэба на вуліцы арку ўсталяваць з ўпрыгожванням, дзе ўсё будзе праходзіць. Запланавалі на прычале: у нас калі сідзібы, якія заказалі, ёсць возера, вельмі прыгожа. Плюс яшчэ трэба аформіць банкетную залу — асобна ўпрыгожваць зону гасцей і зону жаніха і нявесты. З дэкаратарам загада абміроўваць усё дэталі, прапавілі акружэнне, каб потым і мяне не хваліліца. На май вяселлі не так шмат гасцей, таму за ўвесь дэкор трэба будзе аддаць 185 долараў, праўда, у дагаворы загада ўсё прапавілі ў беларускіх рублях, на ўспякі выкада, калі раптам валюта зноў падне расці. Я ўжо нават перадала пад 100 рублёў унесла — настолькі ўсё сур'язна.

Сяргей: А хто цябе будзе «красці»? Чалавек інтэлігентны? А выкупліце цябе, як па старых канонах, за якія грошы будзеш?

Лізавета: Які выкуп, якое «красці»? Вы пра што ўвогуле? Так ужо сто гадоў нічо не робіць, і я б дакладна не хваліца ўсім гэтым дэзючкім традыцыям і сёбе на шыроўні. Муж мой таго працімліваецца, для нас усё гэта вельмі дзіўна выглядае. Я за сваё жыццё ў сяспір шмат разоў на вяселлях набыла і кожны раз, калі было нешта халаватна выкупіла, адчувала іспанскі сорам.

Сяргей: Тады ў цябе на вяселлі і бойкі не будзе. Ну ды добра.

Багатыя сваякі

Сяргей: Ліза, дзетка, ты калі вяселле арганізавала, якую перад сабой задачу ставіла? Запомніць гэты цудоўны дзень на ўсё жыццё і гадзіно трохі грошай назапашыць або заляты галіш у вочы сваіх сваякоў? Я проста ўспомню: адна мая калета вяселле рабіла, дык яны з вярчальных грошай збіралі ў замежнае паўно паехаць. А ў выніку пазыку на тэрмін у інтэрнат набылі, мабыць, вельмі тэлевізар паглядзець захваліца.

Лізавета: Ну, па-першае, вядома, проста хацела ўвасюбіць у жыццё нейкую дзіўную мару аб белае сукенцы ці што. А ў выніку, зразумела справа — набыць нейкі стартыва капітал, мы з мужам адроз будзем асобна ад бацькоў жыць, таму патрэбны ўсякі бытыва прадметы, без якіх не абійсці: праўная машына, халадзільнік, пыласос і г. д.

Сяргей: На якую незарплатавую суму ты спадзеешся? Ну, на тую, якую абавязкова атрымаеш?

Лізавета: Пакуль што дакладна ведаю, што мае бацькі падарыць стонкі ж, колькі я патрачу, так што ў нуль дакладна выйдзі. Ну, дзесьці 2000 долараў, спадзееся, усё ж такі падарок, але я нават некай старажы пра гэта не задумвацца, каб, калі раптам нейкія надзеі не апраўдаюцца, не хваліцацца.

Сяргей КУРКАЦ, Лізавета ТАНАНА.

Незвычайнае побач

ШАКАЛАДНЫ РАЙ

Карэспандэнт «Звязты» наведла выстаўку, дзе ўпершыню патрымала ў руках сапраўдны какава-плод

9 з 10 чалавек кажуць, што любяць шакалад. Але што мы ведаем пра любімы ласунак? Які шакалад карысны? Як яго выбіраць і правільна ўжываць? Гэтымі і іншымі шакаладнымі секрэтамі дзеліцца на незвычайнай выстаўцы «Музей шакаладу «Шакаладны». Яна аб'яднала ўжо больш чым 70 гадоў свету і цяпер упершыню завітаў у Мінск. Таму, калі вы не ведаеце, куды схадзіць з дзецьмі, шчыра рэкамендуем перанесціся ў свет шакаладу.

— Можна. Але ўсё ж не варта. Адно з галоўных правілаў для наведвальнікаў нашага музея — не грызці, не лямач, не пасаць эканатак. Нашы майстры ўключі вельмі шмат любові і творчасці ў кожны, і мы хочам, каб як мага больш людзей бачылі гэтую прыгажосць у арыгінальным выглядзе.

— А што, былі выпадкі, калі пашкоджалі шакаладныя шэдэўры? — Цякава. Алена багата фантазія, мастацкі густ і фізічная выносливасць. І галоўнае — тытанічнае цяпернасць. Прадаваць з шакаладам не з'есці — задана не з лёгка. А можа, пасля наведвання выстаўкі тхосці захоча стаць шакалад? — зварылася экскурсаводка да дзяткі — у той дзень там было некалькі груп школьнаў. Урок пра шакалад — у маім дзіцячым пра тэмае можна было толькі марыць.

акая сапраўдна, — аздачавае наш экскурсавод. — А хто зможа вызначыць, які з васым какава-плоду (з іх здымаюцца какава-бабы — гаюльны інгрэдывент для вытворчасці якаснага шакаладу) сапраўдны. На выгляд гэта зрабіць вельмі складана. А вош калі ўзяць у рукі, усё адразу становіцца зразумелым. Шакаладныя копі істотна адрозніваюцца па вазе. Падумалася, што з какава-плода атрымаўся б цудоўны музычны інструмент — шойкер. Шкада, што яго нельга купіць на выстаўцы. Дарчы, ці ведалі вы, што плема мая выкарыстоўвала какава-зерне ў якасці грошай? У прыватнасці, за 10 бабоў можна было купіць аднаго труса.

Асабіста мне вельмі спадабаўся карысны факт пра гісторыю шакаладу. Цікава было паглядзець на трапчынныя і дэзусты какава-дрова. На тое, як людзі (шакавалі, што пераважна большасць работнікаў какава-фермаў атрымавалі ад 10 да 20 долараў у месці) збіраюць з іх плады, з якіх тут, на месцы, выкавава какава-бабы. Як ферментуюць апошнія ў адрэўных бочках, а потым сушыць на адрэўных паветры. Дарчы, для выбару аднаго кілаграма сапраўднага шакаладу неабходна каля 900 какава-зерныў.

Калі? Да 17 красавіка.

Дзе? Гандлёвы цэнтр «Бурла» ў г. Мінску.

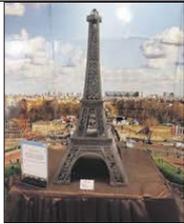
Яшчэ дз'яўленна ўвядзена шакаладу з какава-бабоў рабілі какава-напой. Для яго прыгатавання зерне перамоваі разам з кукурузнай мукай і перцам чымя. Не падсадоўжвалі і пілі халодным. Ніягледзячы на горчы, какава лічылі напоём багоў.

Парадай экскурсавода ўсё дзеткі паспяхова скарыстаўся ў падчас майстар-класа. Як кажа мой тэрагаводны, «для падстароўкі». Алена ж рэкарда канжаму па наведванні шакаладнай 3D-фігуры і пранавала пакрыць кожна кандурнам.

— Чым-чым? — запыталіся мы.

Экскурсавод патлумачыла, што кандурны — гэта натуральны фарбавальнік. Усе кандурныскі вывабы, пафарбаваныя ім, цалкам бяспечныя і іх можна ўжываць не толькі дарослым, але і дзеткам.

Дзеці з'елі свае шакаладныя міні-карніны, не вынохдаць з-за таго. Праціццельца жа жыцця эканатаў, стварэнны прасфайсінны шакаладзе, можа даць прыгатаваць. Гаюльнае — выконаць тэмпературы і выпітгоў.

насны рэжым пры экспанаванні і транспарціроўцы.

— Альтымальна тэмпература навалюжнага асродддзя павіна быць на ўзроўні 20—24 градусаў Цэльсія. Гаюльны вораг — сонца, прамае сонечнае прамень можа растапіць эканатав на ў халоднае змienne надвор'я. Пасля трох-чатырох гадоў насчаннага «шакаладнага жыцця» адрэўнале эканатав на заслужаны адпачынак. А пасля стварэння новаму шакаладную калекцыю.

Для «Шакаладны» выкарыстана больш за 500 кілаграмаў шакаладу. Таму я не здзіўлена, калі пачула, што адзін з наведвальнікаў выстаўкі папрасіўся... застацца пераначаваць у музеі. Скажаць, які ўсё жыццё мары працянуць у шакаладным раі.

Праўда гэта ці выдумка, мы даведваемся, калі наведваем выстаўку. А пакуль мы насладжваемся шакаладным раем, арганізатары выстаўкі думалі над стварэннем «Музея торта».

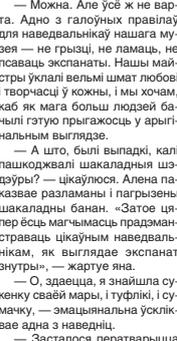
Надзея ДРЫНДЗЬКОЎСКАЯ, фота аўтара.

25-КІЛАГРАМОВАЯ ЭКСПАНАТАВАЯ РАЙОНАВАЯ ВЕЖА, РАФЕЛЬ І САЛА

Ну які музей без экпанатаў? Чогу тут толькі няма: шакаладныя шашкі, гатэты, футбольны мяч і бутсы, шакаладнае сала і шакаладная бульба, шакаладная Фізелева вежа, шакаладныя панды, пінгвіны і фанатак.

— Для выбару экпанатаў выкарыстоўваем самы звычайны сцэны, белы і малочны шакалад, а таксама кудравы і маршмалінавыя пасты, какава-дэкары і прыгожаныя халодныя фарбавальнікі... распадавае наш экскурсавод Алена. — Усе шакаладныя шэдэўры пакрываюцца харчовым лакам, каб надаць больш яркі выгляд, а таксама праціццельца тэрмін службы.

— У існую гэтую прыгажосць сапраўды можна з'есці? — пытаецца тхосці з групы.

— Можна. Але ўсё ж не варта. Адно з галоўных правілаў для наведвальнікаў нашага музея — не грызці, не лямач, не пасаць эканатак. Нашы майстры ўключі вельмі шмат любові і творчасці ў кожны, і мы хочам, каб як мага больш людзей бачылі гэтую прыгажосць у арыгінальным выглядзе.

— А што, былі выпадкі, калі пашкоджалі шакаладныя шэдэўры? — Цякава. Алена багата фантазія, мастацкі густ і фізічная выносливасць. І галоўнае — тытанічнае цяпернасць. Прадаваць з шакаладам не з'есці — задана не з лёгка. А можа, пасля наведвання выстаўкі тхосці захоча стаць шакалад? — зварылася экскурсаводка да дзяткі — у той дзень там было некалькі груп школьнаў. Урок пра шакалад — у маім дзіцячым пра тэмае можна было толькі марыць.

акая сапраўдна, — аздачавае наш экскурсавод. — А хто зможа вызначыць, які з васым какава-плоду (з іх здымаюцца какава-бабы — гаюльны інгрэдывент для вытворчасці якаснага шакаладу) сапраўдны. На выгляд гэта зрабіць вельмі складана. А вош калі ўзяць у рукі, усё адразу становіцца зразумелым. Шакаладныя копі істотна адрозніваюцца па вазе. Падумалася, што з какава-плода атрымаўся б цудоўны музычны інструмент — шойкер. Шкада, што яго нельга купіць на выстаўцы. Дарчы, ці ведалі вы, што плема мая выкарыстоўвала какава-зерне ў якасці грошай? У прыватнасці, за 10 бабоў можна было купіць аднаго труса.

Асабіста мне вельмі спадабаўся карысны факт пра гісторыю шакаладу. Цікава было паглядзець на трапчынныя і дэзусты какава-дрова. На тое, як людзі (шакавалі, што пераважна большасць работнікаў какава-фермаў атрымавалі ад 10 да 20 долараў у месці) збіраюць з іх плады, з якіх тут, на месцы, выкавава какава-бабы. Як ферментуюць апошнія ў адрэўных бочках, а потым сушыць на адрэўных паветры. Дарчы, для выбару аднаго кілаграма сапраўднага шакаладу неабходна каля 900 какава-зерныў.

САКРЭТЫ ДЭГУСТАЦЫ І ШОКА-РАСФАРБЮЮКА

Акрамя экпанатаў, на выстаўцы хапае шакаладных актыўнасцяў. У прыватнасці, у «Дома мастацтва» скарны з рознымі каляюльшымі і аксусавары, і дзеткі могуць стварыць ідэальны вобраз для шакаладных сабакчак. Можна загадаць жадаць калі чароўнага шакаладнага дрова і пагуляць з сябрамі ў «слондзі» настолькі. Гульня «Шакаладная душа» дапаможа праверыць, ці добра вы знаёмы са светам шакаладу і ў якавляе слушалі экскурсавода.

Сама ж любімая частка вядуць на ўсё ласуюну — дэгустанцыя бельгійскага шакаладу і

салоўкі майстар-клас. Што, падабаецца, зусім не дзіўна.

Напрыканцы экскурсіі Алена пранавала нам пераўваснобіцца ў шакаладзе. Мы падзелі яркія аранжавыя каляюльшкі, фартышкі і наркуаўнікі і селі за столкі. Праз некалькі хвілін пачаў кожным з нас стаў падрок з васьмо гатункамі натуральнага бельгійскага шакаладу.

— Спачатку глядзім, дакранаемся, слухаем, нохаем. І толькі пасля кашуем і запінаем. — дзеліцца Алена скротаў дэгустанцыі. Дарчы, вяртаны доказалі, што пад шакаладу ў крамах павяліччае продажы.

— Дарослыя ведаюць, што выбіраць, — усміхаецца Алена і звартаецца да маленькіх ласуюну. — Памятайце: сапраўдныя карысны шакалад — толькі цёмны, а ўсё астатняе — для задалавальніка. Дарчы, раней горкі шакалад лічыўся лекамі, але прадаваўся ў аптэках і толькі па рэцэпце ўрача. Таму цяпер вы ведаеце, што рабіць, каб забалела галава ці, напрыклад, пагоршыць настроі. З'ешце какавалач шакаладкі, і, глядзіш, усё наладзіцца.

Дзецям да сямі гадоў рэкамендавана не больш за 20 грамаў горкага шакаладу ў тідзень, нішымі словамі, тры-пяць грамаў у дзень. Да трох гадоў наогул не раць даваць шакалад. А з малочным ласунак лепш знаёміць у школьным узросце і таксама дазвазна, бо ёсць рэзкае з'яўленне алергічнай рэакцыі.

Што датычыцца часу сутак, калі лепш ласавасца шакаладам, то тут строга правіл няма. Можна есці раніцай, днём, вечарам, гаюльнае — не з'ядаць вялікую колькасць за адзін раз. Раніцай найлепш заасвайваюцца тлушчы і вугляводны, дым шакалад паліпавае выпрацоўку гемалігліну. Для хворых на дзіябет ёсць шакаладкі без утрымання цукру.

Дзе знайсці добры шакалад?

Адзін з варыянтаў — набываць рамесніцкі шакалад. У гэтым выпадку вытворцы запінаюць какава-бабы з вышчаранымі плантацыяў, нафранчаваныя трыснягоў цукар і нафранчаваны какава-масла — усю тры інгрэдывенты, з якіх атрымаваецца смачны і вельмі вядомы шакалад. Таксама вядомы варыянт — гатаваць шакалад самастойна дома. Алёна набывае ў наядзейных фабрычных вытворцаў, якіх строга сочаць за складам і якасцю прадукцыі.

Нават сала з шакаладу.

Шакаладныя панды.

«СПЫЯЙСЯ У СВАЙГО ДЗЯДЗЬКІ, ЁЎ СКАЖА ТАБЕ ЎСЁ»

Выпрабаванні «старага вераб'я»

Так складалася, што да гэтага гістарычнага персанажа адносіны ўтварыліся дваістыя.

Не ў апошнюю чаргу з гэлымі эмацыянальнымі асцяжамі ўладзіміра Караткевіча, які дэкараваў Адама Ягоравіча Багдановіча, бацьку пэза Максіма Багдановіча, што той не змог адказаць таленту сына, не пусціў яго ў вучнёўчы ў Санкт-Пецярбургскі ўніверсітэт да акадэміка Шахматава і нават не прыхваў да памарачога ў Ялту...

Прэ гэтым дзякуючы Адаму Багдановічу яго сын стаў менавіта беларускім пэзам, і ўласныя ягоныя работы па фальклору і этнаграфіі беларусаў маюць каштоўнасць...

Міхась Стральцоў у эсе «Загада Багдановіча» піша: «Не мы судзім за нешта Адама Ягоравіча, судзіць гісторыя, судзіць і шмат што дзядуца пэза, бо яна бачыць: тут трагедыя, і трагедыя не аднаго толькі Адама Ягоравіча. Гэта трагедыя часу. Міхась Багдановіч аглядваў час, і ён перамог. Адам Ягоравіч можа перамагчы, і толькі часткова, дзякуючы сыну».

Дзяціль не будзе судзіць, а проста ўспомніць цяжкавага зяб'я і пра яго гэта адметнага чалавека.

ХЛОПЦУ З ХАЛОПЕНІЧ

У лісце да свайго сябра Максіма Горкага Адам Багдановіч разважае: «Вы пішаце, што вы любіце ў італіі італьянцаў, але мне здаецца, што гэта ўсё ў вас ідзе ад галавы, а не ад сэрца. Што такое Італія?.. А вось мае дзядзькі — гэта італіі, таму што там, што і кроі, то італіі, якія краюць струны майму трыбуналу».

Мінулым летам выдаваў наведваў Халопеніч, сённяшні гарадскі пасёлак, дзе 160 гадоў там убацьчы свайго Адама Ягоравіча Багдановіча. Жывяўся імямі сына... Рахці Свята-Успенскай царквы, дзе, мяркуючы па пазнейшым унутрашнім пабудаванню пад акрытым небам адбываюцца богаслужбы. Насупраць, амаль сцяна да сцяны, утульна драўляная новая царквачка. У цэнтры паўсёлка, на плошчы, — бюст Адама Багдановіча, дзе ён пазначаны як «этнаграф, педагог». Побач — помнік у гонар скасавання прыгоду, на чортня гранітнай пастамента з крыжам напісана: «19 февер 1861 г. Халопеніцкая Волость».

МУЖ АРЫСТАКРАТАК

Чалавек, які сам себе зрабіў, здаду страшэнны цяжкасці на шляху да ведаў... Рамантычны арол

«Я крестянин, Отец мой, Юрий Лукьянович, был крестником, здоровым, повар по профессии... Дед мой, Лукьян Степанович, был также девером — садником... Мой прадед Степан, по-видимому, первый стал писать фамилию Багдановича, по фамилии своего отца Николая Багдановича, как вошедший в состав его «двора» податной единицы. По отцу он должен был писаться Соклович» — так пачынаў свае мемуары Адам Ягоравіч.

Шлях жыццявага хлопчука, нашчадка прыгожых, у адукаваны свет быў не з лёгкіх. Хоць пра дзядзьку Халопеніч агудаўся Адам Ягоравіч з піншчаты, але ўспаміны пра сям'ю, прызнаныя мінулае нарадзіў ці любіў. Са скруты прася, каб вырабіць у свет да навукі. Хрышчаны быў на ўніцкім абрадзе, і атрымаў імя Адольф, а паступаючы ў Нясвіцкую настаўніцкую школу, часта ў змяненні яго на Адам, больш праваслаўнае. Так што яго жыць на свеце не Адам Багдановіч, а Адольф Соклович.

Пушкін, Лермантаў, Леў Талстой, Дастаўскі, народнікі... Руская культура ўспрымалася сімвалам пэза чалавеча, волінага і душоўнага, жыццёва. Усё жыццё Адам Ягоравіч імкнуўся стаць свайму ў свеце рускім інтэлігентам. І хоць нават пасябрав з Горкім, адносіны, хутчэй за ўсё, сустрэкаў паблагліва. Ці мала таго самамукаў, самародку... Манарфія пра міралігоў беларусаў, у якой шмат было ад спадчыны ўлюбёнай бабкі Рузаілі, не атрыла таго розгалічэння, на які спадзівалася...

Муж Арыстакратак

Дарчы, сябры ўспаміналі, што і зямляры не так лядна жылі, нават прагнаў за ўсё...
З аднаго боку, Адам Ягоравіч ставіўся да іонаў жонкі паблагліва: «Необходимо отметить еще одну черту: чрезвычайную, иногда мучительную живость воображения... она вдовов обобдала грацией котенка», «повышенная чувствительность в обидной жизни с ее мелочными происшествиями иногда превращалась восточнейшим образом». С другога, ён анік гэтую «жывіст» не амбіжоваў. Марыя Мюкота займалася з дзецьмі па асабілай праграме, ладзіла з імі імпрэзы... «Часта ў нас собіралася моладзь, особливо в Мінске. Пеніе, декларация, чтение, беседы, споры...»
Марыля шмат курыла, рабіла літаратурныя спробы.

Няздэйсныны Вучоны

«Стары вераб'я» — называў Максім бацьку, а сямё — «малады вераб'я». Не прыхваў «стары

вераб'я» да памарачога сына ў Ялту, хоць той ісаў — «маладоў вераб'я» — правядаўся — не ведаў, што настолькі бага.

Міхась Стральцоў зваруў увагу на пачаток услаўнаў Адама Ягоравіча на сына, якія мы аказалі напісаць з савецкай Беларусі: «Якая неадпаведнасць у гэтым, што не ён пра мяне, а пра яго павінен ісаць услаўны».

Стральцоў бачыў тут роўнасць і здзіўленне: вое, сын дамогся таго, чаго яму не ўдалося... Прэзналі класікам. Прычына на той іве, якую Адам Ягоравіч лямь не ўладрады. Ён лямь сёбе знаўчым лётарытам, там наядзіўна, што не мог змырціца — прагледзеў побач выдатнага пэза... Ганна Валасовіч-Гранова піша: «Адам Ягоравіч ведаў сабе цяну. Часта казаў: «Спытайся ў свайго дзядзькі (г. зн. ято). Ён скажа табе ўсё», — у бібліятэку табе не варта хадзіць, усё, што табе трэба, ты знайдзеш у свайго дзядзькі».

ПРАГРЭСІЎНЫ І ПАВУЖЛІВЫ БАЦЫКА

Па водку сабрёму, тры траты Багдановічы жмлі як беспрэтыліны. І іншымі словамі, ніхто не прымушваў іх у час павесці, класіка спаць, не прытываць на вуліцы...
Ды і толькі дэбарына другой жонкі, Алксандры Волгінай, якая не стала, што пасыні павіны жыць ў іх сям'і, выратавала хлопчыка ад туліяна па радзіне — Адам Ягоравіч быў сціхны да тагока.

Даніэль Дэфо, аўтар шматомных трактатаў, стварыў «Рабізіона Круса» за кароткі тэрмін. Ён перабраўна было выдаваць за мур дачку.
Адам Багдановіч, які ствараўся на славу навукаўца, ведаў як бацьку пэза Максіма Багдановіча.
Меншая колькасць ведае яго як аўтара манарфія «Перехитри древнего микроскоперизации у беларусаў».

Толькі спецыялісты памятаюць пра ягоку грунтоўную працу «Язык землі. Опыт образования и значение водо-речных и озёрных видов и от них происшедших». Больш за тысячку старонак рускамоўнага тэксту, так і невыдадзена. Хоць работа, прысвечаная Максіму Горкаму, была прынятая да выдання Дзяржаўнай акадэмія гісторыі матэрыяльнай культуры — не без дапамогі таго ж Горкага. Але ў 1937-м нават Максім Багдановіч пачаў лічыцца чарэшам.
«Язык землі» прызналі кантравалюцыйнай працай. А была іша манарфія «Этнический состав народов славянских и русских» у 2-х тэмах...

УСМІХНЕМСЯ

Гэта тэкст-пастка. І ты дачытаеш яго да канца. Таму што падрадаваць адрываеш майб'юль. Вос тэк. Яшчэ крыху. Выдатна. Табы т лёгка кіраваць.

— Толькі што бачыў, як адзіна малды чалавек справаваў папалаваць вваю жонку.
— І гэта яму ўдалося?
— Не, не ўдалося.
— Значыцца, гэта было не мая жонка.
— Правільна, я табе іша не надачучыла?
— Не, але ты вельмі мзтанакрававала...

— Вы не дае вышэйшыя адукацыі, яна цудоўна выдзавіла і выдатна гэту! Што табе не спадабалася?!
— Вусы...
Як толькі знаходзіш сваю папалоку, вакол пачынаюць з'яўляцца іншыя папалоку і прымушваюць цябе сумнявацца ў тым, што гэта твая.

Беларускія біятланісты — пераможцы чэмпіянату Расіі

У традыцыйным аглядзе «Звезда» расказваем важныя навіны

ГЕРОІ ТЫДНЯ. Беларускія біятланісты выступілі на чэмпіянаце Расіі, турнір праходзіў у Цюмне. Беларусы Ілья Аўсеенка, Дамітр Лазоўскі, Іван Туліцкі і Мікіта Лабастаў занялі другое месца ў мужчынскай эстафетнай гонцы 4х7,5 км. Яны ўступілі 6,1 секунды пераможцам — камандзе Ханты-Мансійскай аўтаномнай акругі, вышкі якой і гадзіна 18 хв. 07,9 сек. На трэцім месцы — біятланісты Цэнтральнай федэральнай акругі.

А Ірына Лешчанка, Ганна Сала, Дамітр Лазоўскі і Мікіта Лабастаў стаялі пераможцамі ў змешанай эстафетке. Другое месца ў прадстаўніцтве Ханты-Мансійскай аўтаномнай акругі, трэціе — у зборнай Масквы.

Пакуль беларускія біятланісты выступалі ў Цюмне, выхаванкі Міхандрагова саюза біятланістаў аднагалосна прыняў рашэнне аб прыпыненні дзейнасці федэрацыі Беларусі і Расіі. Беларуская федэрацыя біятлона абулікавала афіцыйную заяву адносна гэтага рашэння ІВУ. «Мы катаржына не згодныя з рашэннем выхаванка Міхандрагова саюза біятланістаў па прычынах нашай чыстасці ў саюзі і адхіленні спартсменаў ад удзелу ў міжнародных спаборніцтвах, якія праводзіцца пад эгідай ІВУ. У сувязі з гэтым да ведама кіраўніцтва ІВУ гадзіна дзена наша пазіцыя аб неабуртываанасці прынятых рашэнняў і аргументы на карысць іх найхутчэйшай адмены. Аб'ектыўна ацэньваючы бягучую сітуацыю, абавязанымі і абмежаванымі па прычынах нашай чыстасці ў саюзі і адхіленні спартсменаў ад удзелу ў міжнародных спаборніцтвах, якія праводзіцца пад эгідай ІВУ. У сувязі з гэтым да ведама кіраўніцтва ІВУ гадзіна дзена наша пазіцыя аб неабуртываанасці прынятых рашэнняў і аргументы на карысць іх найхутчэйшай адмены. Аб'ектыўна ацэньваючы бягучую сітуацыю, абавязанымі і абмежаванымі па прычынах нашай чыстасці ў саюзі і адхіленні спартсменаў ад удзелу ў міжнародных спаборніцтвах, якія праводзіцца пад эгідай ІВУ. У сувязі з гэтым да ведама кіраўніцтва ІВУ гадзіна дзена наша пазіцыя аб неабуртываанасці прынятых рашэнняў і аргументы на карысць іх найхутчэйшай адмены.

бесперадчыннаму ціску ў перыяд падрыхтоўкі да такойскай Алімпіяды і Гульнуў у Пенке. Мы стоек вытрымалі, спартсмены горда неслі сцяг нашай краіны. Упэўнены, так будзе і ў далейшым», — сказаў міністр спорту і турызму Сяргей Кавальчук падчас форуму «Мы разам. Спорт», які праішоў у Маскве. Ён адзначыў, што Расія здольная праводзіць спартыўныя мерапрыемствы любога ўзроўню. «Мы гатовыя прымаць спартсменаў з Расіі на любых спаборніцтвах і выхаванцаў-трэнероваўных зборах. Мы гатовыя сумесна праводзіць мерапрыемствы, універсіяды. Мы гатовыя пашырціць удзел нашых універсітэтаў у гэтых спаборніцтвах. Раней былі адзіны — цяпер будзе воесем, мы прынялі рашэнне», — дадаў міністр.

КАМАНДА ТЫДНЯ. Беларускія футбалісты перамагі каманду Бахрэна ў другім кантрольным матчы новага сезона. Вышкі матчы — 1:0. Пераможцы гол заб'яў Андрэй Салавей. У першым матчы новага сезона беларускія футбалісты разграмілі каманду Індыі з лікам 3:0. У другім тайме гэтай сустрэчкі мячы заб'яў Арцём Бяшук, Андрэй Салавей і Валерый Грамыка.

У футбаліста маладзёжнай зборнай Беларусі (U-21) дабіліся перамогі ў гэтым спаборніцтве з аднагодкамі з Азербайджанам — 3:1.

ПАЦЫЛІ ТЫДНЯ. Беларуская фізікістка Арына Сабаленка засталася на пятай пазіцыі ў асноўным рэйтынгу жанчын трыбунальнай асацыяцыі (WTA).

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала за сабой 5-е месца ў сусветным рэйтынгу. Пераможцай гэтага турніру стала польская спартсменка Іга Свентэк. Яна ўпершыню ў кар'еры ўзвучыла сусветны рэйтынг.

У ажно актыве 4657 балаў. На турніры катаржы WTA-1000 у амерыканскім Мямі найлепша беларуская тэністка выбыла з барацьбы пасля паражэння ў сваім старым падлітку, але захавала